

Krecsányi Ignác (1844-1923)

 színész, színikazgató, rendező, publicista.

Margittáról, ahol apja iparosmester Pestre kerül; 18 éves koráig a piaristáknál tanul. 1863-ban belép Molnár György budai társulatába, kardalos, vidéken pedig mint szerelmes színész lép fel. A nyomorúságot megunván, megvált a színészi pályától és az Athenaeum nyomdában korrektor és revizor illetve lapokba ír. Hatévi szakadatlan munkával összegyűjt 1600 forintot, 1873 októberében színésztársulatot szervez és annak igazgatója lesz Kecskeméten. 1874-ben társulata Szatmáron játszik. 1875-ben feleségül veszi Kiss Veron színésznőt, társulatának a tagját. 1876-ban Miskolcon, 1877-78-ban Szabadkán, 1879-1880-ban Kassán, majd Debrecenben igazgat színházat. 1883-ban átveszi a budai színikört, a Krisztinavárosi Színikörben tart nyári évadot társulatával.

Krecsányi, akit a színháztörténet minden idők legjobb vidéki színi direktoraként emleget, 1888-ban érkezik színtársulatával Temesvárra. Akkor már áll a Ferenc József Színház nagyszerű épülete, a közönségért egyenlő eséllyel verseng a német és a magyar társulat, az évadot is megfelelezi: szeptembertől februárig a magyar, februártól pedig a Pozsonyból érkező német társulaté a színpad. A magyar Thália helyzete nem volt rózsás. Krecsányit jóakarói figyelmeztetik, hogy vasárnap délutánra ne tervezzen előadást, mert napi költségének felét sem fogja bevenni, a felső karzatot pedig ki ne nyitassa hétköznapi, mert az tiszta ráfizetés. A direktor, makacs ember lévén – ma azt mondanánk: jó menedzser –, nem nyugszik bele, hogy bekalkulált jövedelmei hiányt szenvedjenek, s ő pedig tönkremenve távozzék Temesvárról, mint elődei: Mosonyi Jakab és Gerőfi Andor. Felkeresi a lóvasút igazgatóját, Baader Henriket, és előadja tervét: aki a külvárosok valamelyikében húsz krajcárért egy karzatjegyet vált, az egy lóvasúti ingyenjegyet kap melléje, amivel aztán az előadás után hazavasutazhat. A tíz krajcár szállítási díjnak felét a színház állja, a másik felét a lóvasúttársaság. Az eleinte kételkedő igazgató belátja, hogy a terv nem is olyan rossz. Elérkezik az első előadás ideje, a nézőtér tátong az ürességtől. Krecsányi nem adja fel, s fokozatosan a külvárosi közönség beszokik a színházba. Hadd idézzük magát Krecsányit: „Hogy a karzati közönség már az első télen mennyire megváltozott, Az ember tragédiája előadásai bizonyítják. Az évad alatt ez a darab váltotta ki a legnagyobb hatást. Ugyanis Madách remeke egymásután hatszor került színre. Még az ötödik előadásnál is annyian tódultak a karzatra, hogy rendőrök voltak kénytelenek a tömeget visszaszorítani.”

Társulatával Pozsonytól Fiuméig, Kassától Temesvárig egy sor kétnyelvű városban játszik. Társulatszervezői és irányítói adottságai kiválóak. Jó szemű direktor, sok fiatal tehetséget szerződtet és indít el a művészi pályán. Művelt, buzgó és körültekintő ember, a színpadért való lelkesedése példamutató. Nála kezdett Somló Sándor, Beregi Oszkár, Janovics Jenő, Medgyaszay Vilma, Környei Béla, Gyenge Anna stb..

Repertoárján Shakespearetől Ibsenig klasszikus és modern szerzők egyaránt szerepelnek. Műsorából nem hiányoznak az opera-előadások. Wagner műveit ő mutatja be

először vidéken. Jó erővel viszi színpadra a Bánk bánt, Az ember tragédiáját, Ibsen Nóráját. Elsőként állítja színre magyarul Strindberg, Shaw, Ibsen, Hauptmann, Gorkij darabjait. Rendezőként igényes és következetes volt, kiemelkedő sikereket ért el.

Az újságírás színigazgatóként is folyamatosan kísérti, a színi évadok alatt több színészeti és színészekkel foglalkozó cikket közöl. A legtöbb városban, ahol játszik, ír a helyi lapba – ír a temesvári Délmagyarországi Közlönybe is. Munkatársa a Színpadnak (1869-től), a Színészeti Közlönynek (1879-1880), a Színészek Lapjának, egy ideig szerkeszti a Színházi Naptárt. Kötete, a Régi dolgok – régi színészetről Temesvárt jelenik meg 1914-ben.

Igazgatói pályafutásának több mint felét, huszonhárom évet tölt a Bánság fővárosában. 1914-ben itt fejezi be művészi pályáját, Temesváron vesz búcsút a közönségtől. Hagyatékát: műveit, rendkívül gazdag színlapgyűjteményét, búcsúalbumát, könyvtárát Budapesten őrzik.

A temesvári Csiky Gergely Színház keretében működő alternatív színházi műhely Krecsányi Ignác nevét viseli